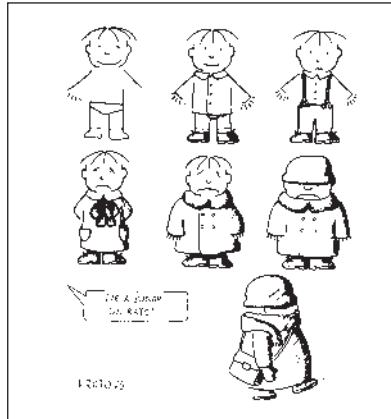

Umeak hezitzaile

FRATO, Francesco Tonucci pentsalari eta pedagogo italiarraren *alter egoa*, 1968an jaio zen. Orduan argitaratu zuen irakaskuntza sistemari buruzko bere lehendabiziko bineta satirikoa. Errealitateari ume baten begietatik egiten dio so marrazkilariak, haiei ematen die ahotsa eta haien izenean salatzen ditu guk, helduok, egiten ditugun hankasartzeak. Esku artean dugun liburua, Fratok 40 urtean egindako binetak biltzen dituena (jatorrizkoak *Con gli occhi del bambino* izenburupean publikatu zituen), gurasoei eta irakasle-hezitzaileei zuzendurik dago bereziki. Bietako bat ere ez naiz ni, baina onartzen dut pedagogo italiarrak bere bineten bidez ematen dituen kolpeetako batzuk bete-betean harrapatu nautela, lehengusina txikienei edo lagunen seme-alabei emandako lezio sasi pedagogikoak gogoan.

Marrazkiak hainbat ataletan sailkatu daude. Umearen jaiotza, haren lehenengo egunak, eskola, sexua, jolasak, familia ereduak, irakasle eta gurasoen rola... eta beste eskala batean koka ditzakegun *Ume biritarra* eta *Bake pentsamenduak* atalak, hiriek umeak nola irensten dituzten erakusten duena batetik, eta bakeaz –eta gudaz– hausnartzen duena bestetik.

“Zure arrakastarik handiena izan da satira areriotzat duen mundu konplexu horretan sartzea:

Helduon inkoherentzia salatzea du xede Fratok. Umea, tipula bihurtuta, badao jolasera; eta aita isiltasun eske, orroeka.

40 años con ojos de niño.
Frato
(Francesco Tonucci)

Graó argitaletxea.
Lehen edizioa: 2007
232 orrialde, zuri beltzean.
Neurria: 20 x 20 zentimetro.

eskolan, alegia”, idatzi dio Tonuccik Fratori liburuaren hitzaurrean. “Armada, erlijioa edo eskola bezalako instituzio handi orok ez du gustuko satiraren presentzia garratz eta sarri mingarria. Zuk, ordea, mundu horretan sartzea lortu duzu, ahotsik eta erabaki ahalmenik izan ohi ez duten umeak defendatzeko, eta hezkuntzaren hankasartzeak salatzeke, ez soilik irakasle tradizionalen erro-

reak, baita aurrerakoienek ere (...) Irakasleek zure komiki-tirak erabili dituzte klaseetan. Zatiketak eta emozioak eragin dituzte. Batzuk hasarretu egin dira; beste batzuek hunkitu egin dira; gehienek, aldiz, hausnartu egin dute, eta euren buruak marrazkietan islatu-rik ikusi dituzte”.

Fratoren zuri-beltzeko marrazkiak haur batek egiteko modukoak dira (zentzurik one-nean). Mezuak du indarra, umeen zein helduen keinu eta begiratu batzuk benetan adierazkorrak diren arren. Trazu azkar batzuekin (irudiak amaitu gabe daudela dirudi), egilea gai da unibertso oso bat kondentsatzeko. ■

Jon Torner

Xolomozko burrunzia

Bartolo
taberna - jatetxea

Euskal sukaldaritzan eta pintxotan aukera zabala

Fermin Calbetón, 38
Donostia - San Sebastián

© 943 420 279
www.casabartoloetxea.com